

Hørings svar rettet mod budgetforslaget for Budget 2024 fra Børne- og Familie-udvalget

Afsender: Arbejdsgruppen bag bevarelsen af Bælum Skole

Kære byråd i Rebild Kommune,

Bevar stoltheden og sammenholdet i Rebild

Vi skal bevare sammenholdet og stoltheden i Rebild. Vi er en kommune med stor diversitet og det forpligter os til at vi tager de rigtige valg, som kan bevare og udvikle mangfoldigheden i levevis til gavn for kommunen som helhed.

De foreslåede besparelser på børne- og ungeområdet i budgettet for 2024 læner sig direkte op af det modsatte. Det er specielt beskæmmende at se hvordan der lægges op til lukning af skoler i de små samfund, mens man fra kommunens side i det tæt befolkede områder "har glemt" at der er en voksende børneskare, som pludselig kræver både dag-og-skoletilbud.

Der må være alternativer, som gør at de små samfund og byerne kan sameksistere, når kårerne, som I melder ud, er så trange, uden at det skal gå hårdt ud over skolernes liv og kvalitet.

Med et hurtigt digitalt blik ud i periferien af andre kommuner med lignende problemstillinger kan man se, at der findes alternativer. Det vælter frem med gode forslag på hvordan man netop kan opnå besparelser, uden at det skal gå ud over hverken de små samfund eller eleverne i byerne.

Man kunne f.eks:

- Give mere frihed i lærernes hverdag - optimering af kerneydelsen
 - Lærerne kunne undervise mere, mod til gengæld at blive lettet for andre opgaver, som møder, dokumentation og lignende. Desuden kan der gives mere frihed og fleksibilitet i arbejdet.
 - Dette skal ses som et modbud til bare at sætte undervisningstiden op, som der lægges op til i sparekataloget.
- Frisætning fra lovgivning på skoleområdet til en række af de mindre skoler. Der er i regeringsgrundlaget mulighed for, at kommunen, som frikommune, kan fritages for lovgivning på skoleområdet.
 - Hvis friere rammer og kreativitet blot medfører et rationale på få procent, vil der være en anseelig besparelse at hente her. Med den opfindsomhed, som præger de mindre samfund, findes et kæmpe potentiale her, hvis lokalt initiativ og virkelyst ikke kvæles.

- Det kan være med til at skabe en lettere fastholdelse af lærere og andre skoleressourcer. Netop blandt lærere kan der være en interesse i at opretholde små folkeskoler i kommunen, så der på den måde vil være mulighed for at udfolde specifikke præferencer og skabe forskellige typer af kommunale arbejdspladser.
- Læs via nedenstående link om erfaringer og resultater vedr. frisætning af skoler i Holbæk Kommune:
 - [Hun har sat Holbæks skoler fri: "Det ville være fuldstændig absurd at drive skole på den gamle måde igen" - Altinget](#)
- Kreativitet i sammensætningen af den almene indskoling, mellemtrin og overbygning på de mindste skolars matrikler, sådan at bygningerne og lærerressourcer kan udnyttes mere optimalt.

I Aalborg Kommune er skolelukninger blevet afblæst (<https://www.dr.dk/nyheder/indland/aalborg-kommune-redder-otte-smaa-skoler-de-st-ore-skoler-er-nu-bekymrede-besparelser>). Det pointeres, at der ligger mange flere eksempler på optimering gemt derude. Det er bare et spørgsmål om at turde ville se dem. Desuden vil vi som borgere i kommunen, tage et solidarisk skridt for at nå til enighed om, at sikre det bedste for vores børn.

Solidaritet er nøgleordet! For sådan en skolestrukturdebat gemmer kimen til splid. Der opstår en unødvendig opstilling af modsætninger mellem land og by og lokalt initiativ ødelægges.

For at modvirke dette, er det vigtigt, at byrder og ulemper ikke fordeles skævt.

Små skoler er en ressource ikke en byrde

I de besparelsesforslag som er sendt i høring, indgår S1, S2 og S3 fra skoleanalyse-rapporten af 30. marts 2023, men ingen af disse er krydset af som anbefalelsesværdige. Både S1 og S2 indebærer at Bælum og Blenstrup skole lukkes, og at Kilden således i praksis nedlægges for i stedet at samle alle elever i på Terndrup Skole. S3 kan if. analysen kombineres med S1 eller S2 og udelukker altså ikke at Bælum og Blenstrup skole lukkes. Det fremgår således ikke af budgetforslaget, om BFU anbefaler disse skolelukninger. Vi mener der er tungtvejende grunde til at bevare og udvikle det veletablerede sociale og faglige samarbejde i Kilden, og i stedet fokusere på endnu bedre kapacitetsudnyttelse af bygninger og lærerkræfter. Her har vi fokus på Bælum Skole, men mange af de fremførte argumenter kan overføres til de øvrige små skoler som analysen udpeger.

Trivsel og forebyggelse

Rapportens udgangspunkt er, udover kommunens almene økonomiske trængsler og den stigende vækst i udgifter til specialområdet. Rapporten henviser til Thomas Nordahls Trekant og Svendborg Kommunes mantra om "Færre skal segregeres - flere skal hjælpes".

Grundtanken hos Nordahl er, at man kan forebygge at elever får brug for omfattende, individuelle og langvarige indsatser. Det kan man opnå ved, at have fokus på mellemgruppen på ca. 15-25% som i løbet af deres dagtilbuds- og skole-tid får behov for særlig støtte. I analysen antages det, med henvisning til Heckman-kurven, at et sådant fokus på mellemgruppen, og en tidlig indsats i det hele taget, rummer et betydeligt økonomisk rationale.

Vi anser de små skoler for en væsentlig ressource i en sådan øget forebyggelsesindsats på trivselsområdet. Der er så vidt vi er orienterede, intet forskningsmæssigt belæg for, at antage at små skoler skulle have en negativ effekt på elevernes trivsel. Tværtimod er der grund til at tro, at mindre skoler kan have en positiv effekt på både trivsel og læring, bl.a. fordi de små skoler som regel samler børn fra et lokalsamfund og derved giver grobund for at eleverne danner stærke børnefællesskaber.

I analysen bekræftes de små skolars forebyggelsespotentiale. Analysen fremhæver det som "bemærkelsesværdigt" (p. 59), at kun 26% af forældre fra store skoler med et barn der har haft behov for særlig støtte har oplevet at få råd og vejledning tidligt, imod 67% på de små skoler. Det er også bemærkelsesværdigt at 90% af forældrene på de små skoler er enige i, at medarbejderne har de rette kompetencer til at hjælpe dem og deres barn ud fra barnets behov, mod 70 % på store skoler og 76 % på mellemstore skoler (Bilag 20, p. 15).

En af grundtankerne i Svendborg Kommunes forebyggelsesindsats er, at skabe en mangfoldighed af skoletilbud for bedre at kunne rumme den enkelte elev. I denne mangfoldighed kan de små skoler spille en væsentlig rolle, da de bl.a. bedre kan favne de børn som har et særligt behov for trykthed, nærhed og overskuelighed uden at de derved (endnu) har behov for en specialindsats.

Kigger vi på de konkrete trivselsmålinger for Bælum Skole ligger de over landsgennemsnittet for trivsel (Kilde: <https://uddannelsesstatistik.dk/> fra 2021/2022) og der er blandt forældrene stor tilfredshed med den trygge og glidende skolestart som den fysiske nærhed til Kildehaven giver vores børn.

Besparelserne bliver ikke ved med at være hvad de har været

At lukke 2 til 4 små skoler i Rebild Kommune kan utvivlsomt skabe en umiddelbar besparelse. Men tænker vi mere langsigtet, så er der høj risiko for at en strømlining af kommunens skoletilbud i form af flere store skoler kun vil bidrage til at øge udgifterne på specialområdet, selv ved en nedsættelse af taksterne. Derudover er der væsentlige udgifter til den øgede transport af elever samt til drift af de tomme skolebygninger.

Kigger man historisk på det, så er der, som det fremgår af analysen (Bilag 59), grobund for at være skeptisk overfor om de beregnede besparelser kan indfries. Det har endda tidligere vist sig at udgifterne pr. elev er steget ved centralisering af skoler. Dertil kommer de højst sandsynlige negative effekter på det lokale erhvervsliv samt en forventelig affolkning af de små lokalsamfund, og de medfølgende negative konsekvenser for kommunens skattegrundlag.

Prognoser er til for at blive gjort til skamme

Det er indlysende at en skole med nok så høj trivsel ikke nytter noget, hvis der ikke er nogle børn til at gå i skolen.

Hvad siger prognoserne så?

Kigger vi på udviklingen af antal børn i Bælum Skole så siger prognosen at vi vil bevæge os fra 67 børn i 2022 til 89 børn i 2033 og 83 i 2038, dvs. en tilvækst på 33% (Kilde: <https://rebild.dk/dagsorden-soeg/boerne-og-familieudvalget-67>).

Det går altså den rigtige vej. Men prognoser er ikke fremtiden mejslet i sten. Hvis der er noget som truslen om skolelukning har vist, så er det, at vi på Bælum-egnen, unge som ældre, står sammen om at bevare og udvikle en tryk og lokal skole for områdets børn. Vi helmer ikke før vi har gjort prognosen til skamme og vist, at vi kan tiltrække endnu flere børnefamilier de kommende år.

Boligsalget i Bælum-området er for opadgående med 73 boligsalg indenfor de seneste 3 år (2020-2022) - det er en stigning på 24% i forhold til de foregående 3 år (2017-2019) (Kilde: <https://www.boligsiden.dk/>). Området har med sin beliggenhed tæt på Aalborg inklusiv det nye supersygehus og sin, selv for Rebild Kommunes standarder, unikke natur, et kæmpe potentiale for at tiltrække børnefamilier der higer efter natur og nærhed. Vi har et rigt foreningsliv, et stort nyt butikshus og ikke mindst, indtil videre, en velfungerende lille skole. Men hvis det skal lykkes at udnytte dette vækstpotentiale kræver det at diskussionerne om skolelukning sættes i bero, så vi får arbejdsro.

Visioner for en samskabelse af fremtiden

Vi vil som forældre, i samarbejde med skolens medarbejdere, skolebestyrelsen og det øvrige lokalsamfund, arbejde på at udvikle en profil for Bælum afdelingen af Kilden som vi tror på er bæredygtig. Bæredygtig både i forhold til at give områdets børn den bedst tænkelige ballast og i forhold til at tiltrække nye børnefamilier. Et sådant arbejde mener vi vil kunne fremmes ved en frisættelse fra lovgivningen på skoleområdet.

Allerede i dag er børnene meget ude og en ny skolehave er i øjeblikket ved at blive etableret. Men med sin beliggenhed i naturskønne omgivelser med bl.a. Sønderskoven, Rebild Kommunes største kommunale skov, og Lille Vildmose lige om hjørnet, er det oplagt at bruge naturen endnu mere aktivt i undervisningen. Samtidig har vi idrætsfaciliteter af høj kvalitet et stenkast fra skolen. Vi ser derfor for os en skole med endnu større fokus på naturforståelse og læring gennem bevægelse i naturen, under mottoet "Naturen i Bevægelse - Bevægelse i Naturen". En sådan profil ligger i direkte forlængelse af de initiativer som allerede er taget på Bælum Skole med bl.a. den kommende skolehave og ideen om udedage.

Naturen er i voldsom bevægelse i disse år med klimaforandringer og bio-diversitetskrise. Vores børn skal ikke blive bange for fremtiden, men finde en glæde ved at færdes i og forstå vores naturlige omgivelser. Naturdannelse skal i centrum. Vi ser også for os hvordan skolen i endnu højere grad kan inddrage lokale ressourcer, det kan være i form af fag-gæstelærere, fx. lokale skovfogeder og andre naturforvaltere, og et øget samarbejde med den kreative efterskole Østhimmerland Ungdomskole. Samtidig vil en stærkere profilering kunne bidrage til, at rekruttere og fastholde lærere og i sidste ende dermed bidrage til at skabe sammenhæng i børnenes skoleliv.

Vi er parate til at arbejde for at skabe en endnu bedre og potentielt billigere skole for områdets børn, hvis I er parate til at bevare vores skole.

Med venlig hilsen,
Arbejdsgruppen bag bevarelsen af Bælum Skole

Anne Kragh
Christoffer Lykke Andersen
Kim Laursen
Maja Maria Andersen
Mathias Overgaard Jensen
Mille Jensen
Ole Jellesen
Rasmus Thybo Jensen
Thomas Svanholm